

3. Поливана Л. Організація облікової політики підприємства / Л. Поливана, А. Губар // Бухгалтерський облік і аудит. - 2015. - № 5. - С. 45-53. - Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2015_5_8.

Головачко Василь Михайлович
к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

В умовах ринкової економіки існує потреба у нових підходах до здійснення господарської діяльності підприємства. Основою для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень є повна, правдива та всебічна інформація про економічний стан підприємства, джерелом якої виступають дані бухгалтерського обліку та звітності. Проте, внаслідок існування як об'єктивних, так і суб'єктивних причин, виникають розбіжності між даними обліку і фактичною господарською діяльністю, і, як наслідок, відбувається викривлення показників звітності підприємства.

Забезпечити достовірність показників обліку і запобігти можливим відхиленням покликана інвентаризація – один із головних методів обліку і контролю. Її проведення дає змогу з'ясувати розходження між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю, станом і оцінкою активів, власного капіталу і зобов'язань підприємства, перевірити повноту документального оформлення і відображення в обліку господарських операцій, підтвердити реальність показників звітності підприємства.

Питання інвентаризації біологічних активів досліджували такі вчені як: С.В. Бардаш, М.Т. Белов, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Н.І. Калюга, В.Г. Лінник, Я.В. Соколов та інші вчені.

Інвентаризація – це перевірка і документальне підтвердження наявності та стану матеріальних та інших цінностей, основних засобів та вкладень

підприємства, розрахунків і зобов'язань, звірка фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку, врегулювання виявлених різниць та відображення результатів інвентаризації в обліку.

Метою проведення інвентаризацій є встановлення відхилень облікових даних від фактичної наявності господарських засобів, що може бути спричинено помилками в обліку, природними втратами або псуванням матеріальних цінностей, зловживанням матеріально відповідальних осіб тощо.

Серед завдань інвентаризації слід відзначити:

- забезпечення контролю за наявністю і станом майна, його рухом, використанням матеріальних, фінансових, нематеріальних, природних та енергоресурсів відповідно до затверджених норм, плану тощо;
- виявлення майна, що втратило свої споживчі властивості, зіпсованого, невикористаного і непотрібного у господарстві, а також того, що знаходиться поза обліком:
- виявлення стану розрахунків, встановлення фактичної наявності або підтвердження розмірів дебіторської заборгованості;
- виявлення понаднормово використаних та невикористаних матеріальних цінностей;
- перевірку дотримання правил і умов збереження майна;
- контроль за станом обліку і звітності матеріально відповідальних осіб;
- перевірку дотримання діючих положень про матеріальну відповідальність.

При проведенні інвентаризації коли виявлені нестачі і втрати або інші недоліки спектр завдань інвентаризації суттєво розширюється. Відображення нестач і витрат біологічних активів див. табл. 1.

Таблиця 1

№ п/п	Зміст операцій	Дт	Кт
1	Установлені нестачі й втрати ПБА рослинництва, оцінюваних за справедливою вартістю.	947	211
2	Установленні нестачі й втрати ПБА тваринництва, оцінюваних за справедливою вартістю.	947	212

3	Установленні нестачі й втрати ПБА тваринництва, оцінюваних за первісною вартістю.	947	213
4	Установленні нестачі й втрати ДБА рослинництва, оцінюваних за справедливою вартістю.	947	161
5	Установленні нестачі й втрати ДБА тваринництва, оцінюваних за справедливою вартістю.	947	163
6	Установленні нестачі й втрати незрілих ДБА, оцінюваних за справедливою вартістю.	947	165
7	Відображено збільшення сум нестач і втрат у складі інших витрат операційної діяльності.	072	
8	Відображено зменшення сум нестач і втрат від псування цінностей		072
9	Відшкодування суми винуватцям.	375	716

При здійсненні інвентаризації на підприємстві, можуть виявитися надлишки біологічних активів, які повинні оприбуткуватися на баланс сільськогосподарського підприємства. Дані операції по оприбуткуванні біологічних активів відображено в табл. 2

Таблиця 2

№ п/п	Зміст операцій	Дт	Кт
1	Оприбутковані надлишки ПБА, установлені під час інвентаризації	21	719
2	Оприбутковані надлишки ДБА, оцінюваних за справедливою вартістю	161, 163, 165	719
3	Оприбутковані надлишки ДБА, оцінюваних за первісною вартістю.	162, 164, 166	746

Відображення результатів інвентаризації проводиться на рахунках бухгалтерського обліку в тому місяці, в якому закінчена інвентаризація.

Таким чином, проведення інвентаризації дозволяє вчасно і ефективно вирішити багато проблем в діяльності сільськогосподарських підприємств і забезпечує одержання повної, достовірної та неупередженої інформації про наявність і стан активів. Інвентаризація виступає важливим елементом методики визначення фінансових результатів діяльності фермерських господарств (у частині визначення витрат), що розширює зміст інвентаризації як методу обліку.

Список використаної літератури:

1. Богданюк О. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління біологічними активами садівництва: бухгалтерський облік, аналіз та аудит: / О. В. Богданюк / – К. : НУБПУ, 2011. – 21 с.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 01.01. 2007р. № 790. [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Свіріденко А. Інвентаризація-2016 у запитаннях та відповідях[Електронний ресурс] / А. Свіріденко, Н. Білова // Податки та бухгалтерський облік. Листопад, 2016/№ 90. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals /nibu/2016/november/ issue-90/article-22908.html>

Далекорей Оксана Іванівна,
магістр з спеціальності «Облік і оподаткування»,
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу **Ліба Н.С.,**
Мукачівського державного університету

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОКУМЕНТУВАННЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Початковим кроком здійснення бухгалтерських записів є реєстрація фактів господарського життя, а саме складання первинних документів. Так, Я.В. Соколов зазначав, що ще “у 1549 р. баварський “майстер бухгалтерії” В. Швайкер вважав наявність документів неодмінною умовою правильності бухгалтерських записів. Від нього йде твердження: немає бухгалтерських записів без первинних документів, немає записів у систематичних реєстрах, не виправданих записами у журналі (хронологічному реєстрі)”. Слід додати, що первинні документи є головною складовою не тільки у системі бухгалтерського обліку, але й в процесі здійснення економічного аналізу діяльності суб’єкта господарювання, при прийнятті управлінських рішень, проведенні ревізій, податкових та аудиторських перевірок тощо. Інформація для усіх цілей формується на основі даних, які містяться у первинних документах, і в результаті процесів збору, групування та обробки вона задовольняє потреби користувачів бухгалтерського обліку [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>